

MemoriiJurnale

ELIZABETH GILBERT a scris, pe lângă *Mănâncă, roagă-te, iubeste*, volumul de povestiri *Pilgrims* (nominalizat pentru Pen/Hemingway Award), romanul *Stern Men* și volumul non-fiction *The Last American Man* (nominalizat pentru National Book Award și aflat în topul cărților anului 2002 al publicației *The New York Times*). Este colaboratoare a ediției americane a revistei *GQ*, articolele ei primind două nominalizări pentru National Magazine Award. Locuiește în prezent, alternativ, la Philadelphia și în Brazilia.

ELIZABETH GILBERT

mănâncă
roagă-te
eubește

Traducere din engleză de
ALEXANDRA GHIȚĂ

HUMANITAS
BUCUREȘTI

*Pentru Susan Bowen,
care mi-a oferit adăpost
chiar și de la 20 000 de kilometri depărtare*

„Fii sinceră, fii sinceră, fii sinceră.“*

Sheryl Louise Moller

* Cu excepția momentelor în care ai de rezolvat urgent probleme imobiliare în Bali, după cum se va vedea în partea a treia a acestei cărți. (*N.a.*)

INTRODUCERE

sau

Cum e construită această carte

sau

A 109-a mărgea

Când călătorești în India – mai ales prin orașe sfinte și ashramuri –, întâlnești o mulțime de oameni care poartă mărgelile la gât. Mai poți vedea și o mulțime de fotografii cu yoghini goi, slabi și impunători (sau uneori chiar cu yoghini rotofei, blânzi și luminoși), care poartă și ei mărgelile. Aceste șiraguri de mărgelile se numesc *japa mala*. În India sunt folosite de sute de ani de budiști și de hinduși pentru a se concentra asupra rugăciunilor. Țin șiragul într-o mână și rotesc câte o mărgea pentru fiecare mantra rostită. Când cruciații medievali au ajuns în Orient, purtați de războiul sfânt în care luptau, i-au văzut pe credincioșii de aici rugându-se cu aceste *japa mala*, li s-a părut că e o tehnică admirabilă și au dus-o cu ei înapoi în Europa sub forma rozariului.

O *japa mala* tradițională are o sută opt mărgelile. În cercurile ezoterice ale filozofiei orientale, numărul 108 este considerat extrem de fast – un multiplu perfect al lui trei, compus din trei cifre, suma acestor trei cifre fiind nouă, adică de trei ori trei.

Iar trei, se înțelege, este numărul care reprezintă echilibrul suprem – după cum poate spune oricine care știe câte ceva despre Sfânta Treime sau care a văzut vreodată un trepied. Și pentru că această carte este despre strădania mea de a afla echilibrul, am structurat-o asemenea unei *japa mala*: am împărțit-o în o sută opt povestiri (sau mărgelile). Șirul celor o sută opt povestiri a mai suportat o a doua împărțire, în trei secțiuni în care se vorbește despre Italia, India și Indonezia – cele trei țări pe care le-am vizitat de-a lungul unui an. Astfel am ajuns la trei părți a câte treizeci și șase de povestiri fiecare, lucru care mi se pare foarte nimerit, ținând cont că scriu toate aceste lucruri în cel de-al treizeci și șaselea an al vieții mele.

Ca să nu ne lungim nepermis de mult cu considerații numerologice, permiteți-mi să închei mărturisind un al doilea motiv: mi-a plăcut ideea de a înșira aceste povestiri urmând structura unei *japa mala* tocmai pentru că ea este atât de... structurată. Căutările spirituale autentice sunt și au fost totdeauna niște aventuri care presupun disciplină și metodă. Adevărul nu este la îndemâna oricui, nici chiar în aceste mărețe timpuri în care totul a ajuns să fie la îndemâna oricui. Și ca scriitoare, și ca „exploratoare“ în cele spirituale, mărețele *japa mala* m-au ajutat să nu pierd din vedere țelul pe care mi l-am propus.

În orice caz, fiecare *japa mala* are o măregea specială, cea de-a o sută nouă, care iese din cercul perfect echilibrat al celorlalte, asemenea unui pandantiv. Pe vremuri credeam că această măregea cu numărul o sută nouă era doar una de rezervă, ca un nasture aplicat pe haină sau ca fiul cel mic al unei familii regale. Dar am descoperit că are un scop cu mult mai important. Când te rogi și degetele tale ajung la ea, trebuie să-ți întrerupi meditația și să le mulțumești învățătorilor tăi. Așa că aici, la cea de-a o sută nouă mărgică a mea, fac o pauză încă înainte de a fi început. Le mulțumesc învățătorilor mei, care mi s-au arătat, în acel an, în atât de multe și de ciudate chipuri.

Dar în primul rând îi mulțumesc gurului meu, care este o adevărată întrupare a compasiunii și care mi-a arătat atât de multă generozitate lăsându-mă să studiez în ashramul ei cât timp am stat în India. Aș vrea să fie clar pentru toată lumea că am descris experiențele din India strict din punctul meu de vedere, și nu ca un teolog savant sau ca purtător de cuvânt al altcuiva. Acesta este motivul pentru care nu voi folosi numele gurului meu nicăieri în carte – pentru că nu pot vorbi în numele său. Învățăturile ei vorbesc de la sine. Nu voi dezvălui nici numele ashramului, nici locul unde se află, scutindu-l astfel de o publicitate pe care nu cred că și-o dorește și căreia nu știu dacă i-ar face față.

O ultimă formă de a-mi arăta recunoștința: deși nu am schimbat întotdeauna numele oamenilor despre care scriu aici, am preferat să schimb numele tuturor aceluia pe care i-am cunoscut la ashramul din India, fie ei indieni sau occidentali, pentru că majoritatea celor care pornesc într-un pelerinaj spiritual nu fac acest lucru din dorința de a apărea mai apoi ca personaje într-o carte (cu excepția mea, bineînțeles). Există o singură abatere de la acest autoimpus pact al

anonimatului. Numele lui Richard din Texas chiar e Richard și chiar este din Texas. Am dorit să-i folosesc numele real, pentru că a avut un rol foarte important în viața mea cât timp am stat în India.

Încă ceva – când l-am întrebat pe Richard dacă pot să scriu că a fost alcoolic și dependent de droguri, mi-a spus că din punctul lui de vedere nu există nici o problemă.

— Oricum voiam să dau sfoară în țară despre chestia asta și nu știam cum – mi-a spus el.

Dar să începem cu începutul: Italia...

ITALIA

sau

Vorbește cum mănânci

sau

**36 de povestiri
despre căutarea plăcerii**

1

Aș vrea ca Giovanni să mă sărute.

Of, dar sunt atâtea motive pentru care n-ar trebui să se întâmple așa ceva... În primul rând, Giovanni e cu zece ani mai tânăr decât mine și, ca mai toți italienii de douăzeci și ceva de ani, încă locuiește cu maică-sa – un partener romantic foarte nepotrivit pentru mine, având în vedere că sunt o femeie de carieră, trecută de treizeci de ani, abia ieșită dintr-o căsnicie ratată și dintr-un groaznic și interminabil divorț, urmat de o aventură amoroasă încheiată cum nu se poate mai prost. Cascada asta de eșecuri m-a transformat într-o femeie vulnerabilă, tristă și cu vreo șapte mii de ani mai bătrână. Nu aș vrea ca dragul de Giovanni să aibă de-a face cu muntele de autocompătimire care sunt acum. Ca să nu mai spun că am ajuns și la vârsta la care o femeie începe să se întrebe dacă e cu adevărat o idee bună să încerce să-și revină, după pierderea unui superb posesor de ochi căprui, aducând rapid un alt asemenea exemplar în patul ei. Din cauza asta sunt singură de luni bune. Din cauza asta, de fapt, mi-am propus să nu mă implic în nici o relație tot anul.

Oricine m-ar putea întreba, și pe bună dreptate: „Atunci ce cauți tocmai în *Italia*?”

N-am un răspuns – nu acum, când mă uit peste masă la arătosul Giovanni –, nu pot decât să spun: „Bună întrebare.”

Giovanni e partenerul meu de Schimb Lingvistic în Tandem. Sună ca o aluzie, dar din nefericire nu e. De fapt, înseamnă că ne întâlnim aici, la Roma, câteva seri pe săptămână, ca să exerseze fiecare conversația în limba celuilalt. Întâi vorbim în italiană, iar el e foarte răbdător cu mine; apoi vorbim în engleză, iar eu sunt foarte răbdătoare cu el. L-am